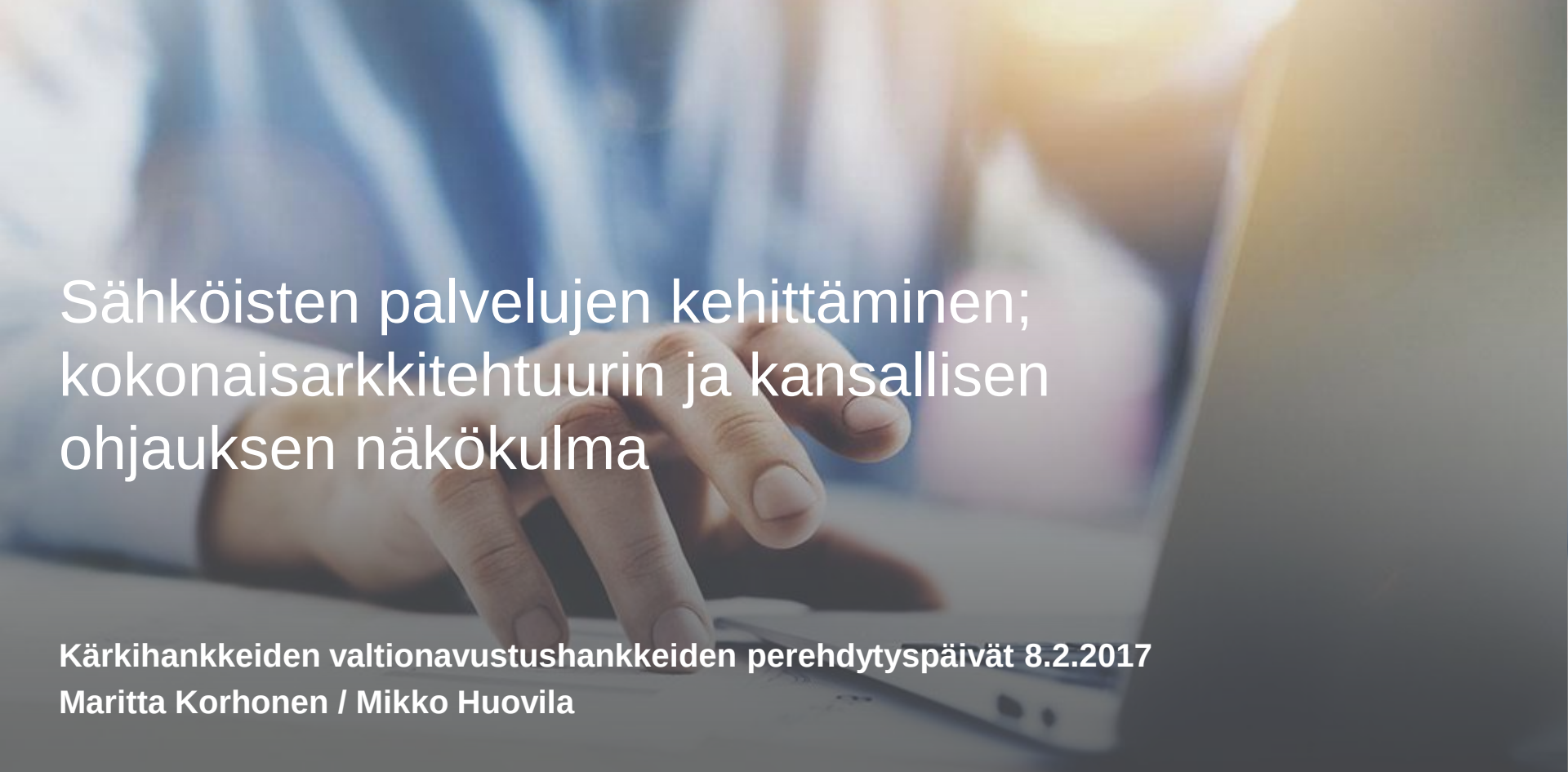

Sähköisten palvelujen kehittäminen; kokonaisarkkitehtuurin ja kansallisen ohjauksen näkökulma

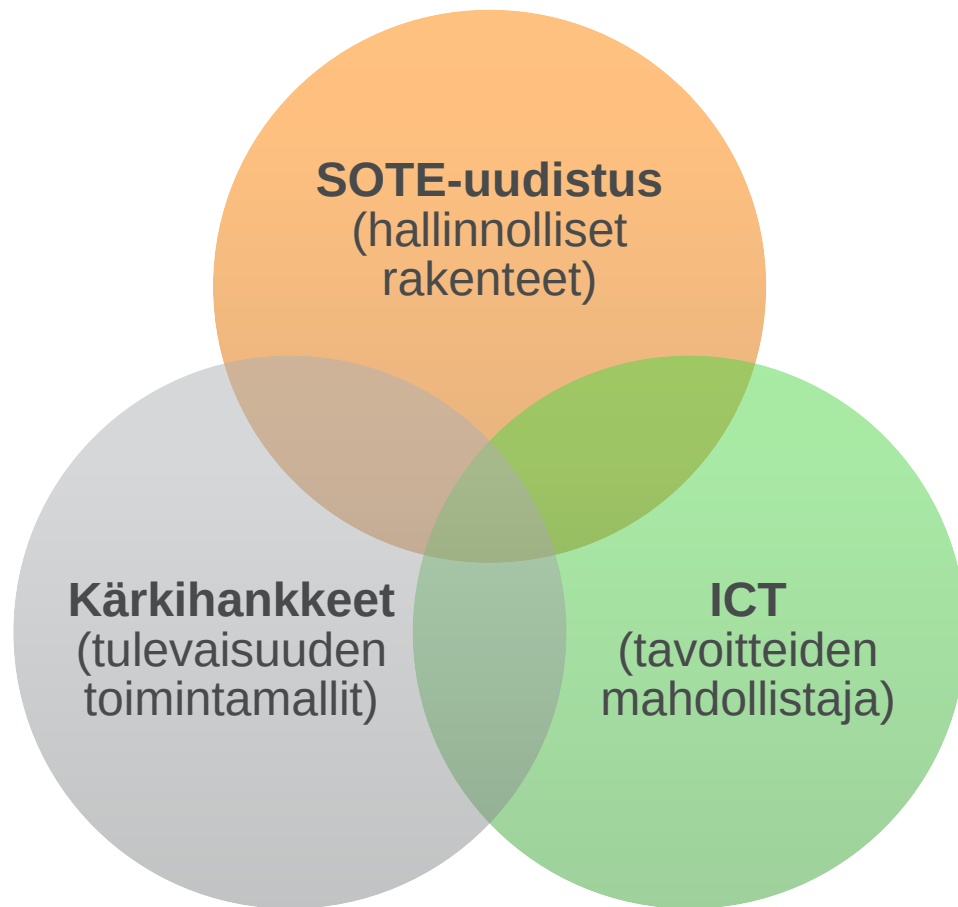
Kärkihankkeiden valtionavustushankkeiden perehdytyspäivät 8.2.2017
Maritta Korhonen / Mikko Huovila

Sosiaali- ja terveydenhuolto ja digitalisaatio

- **Sosiaali- ja terveydenhuollon muutos asiakaslähtöiseksi, kustannustehokkaaksi ja avoimeksi toiminnaksi mahdollistetaan digitalisaation avulla.**
- Toteutetaan digitalisaatio sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan ja tietojärjestelmien, johtamisen ja liiketoiminnan mahdollistavien toimenpiteiden ja ekosysteemin kehittämisen osalta yhtenä kansallisesti ohjattuna ja koordinoituna kokonaisuutena.
- Kytetään eri toimijoiden toimenpiteet yhteen ja varmistetaan rinnakkainen kehittäminen.
- Varmistetaan lainsäädännöllä, kokonaisarkkitehtuurin toimeenpanolla ja rahoitusohjauksella edellytykset yhteisille ratkaisuille, yhteiselle tietohallinnon kehittämiselle sekä yhteistyölle sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden ja muiden keskeisten toimijoiden välillä.

Digitalisaation onnistumisen edellytys on toiminnan ja sähköisten palveluiden yhteinen kehittäminen

- Digitalisaatiolla tarkoitetaan toimintatapojen uudelleenmuotoilua sähköisten palveluiden ja työvälineiden avulla
- Parhaat sähköiset palvelut vastaavat johonkin todelliseen tarpeeseen ja helpottavat niin kansalaisten kuin ammattilaistenkin elämää
 - (esim. verotuksen muuttuminen ehdotuspohjaiseksi ja lääkkeiden toimitusprosessin sähköistäminen)
- Toimintatapojen uudistamisessa tulisikin tarkastella myös sitä, että miten sähköiset palvelut mahdollistavat tehdä asioita toisella tavalla ja nykyistä paremmin

Sähköisten palveluiden huomiointi toimintamallien kehittämisessä

- Uusien toimintamallien kehittämisessä tulisi huomioida kolme näkökulmaa:
 - Toiminta (palvelut ja prosessit)
 - Tiedot
 - Tietojärjestelmät
- Toimintamallien kehittäminen on usein prosessien uudelleensuunnittelua
- Prosesseja kehitettäessä on tärkeää tunnistaa
 - mitä tietoja prosesseissa käsitellään?
 - mitkä tietojärjestelmät näitä tietoja käsittelevät?

Miksi kokonaisarkkitehtuuri on tärkeää kärkihankkeissa?

Palveluvaaka Mielenterveystalo
Kanta / Kansa
ODA Omahaopolut

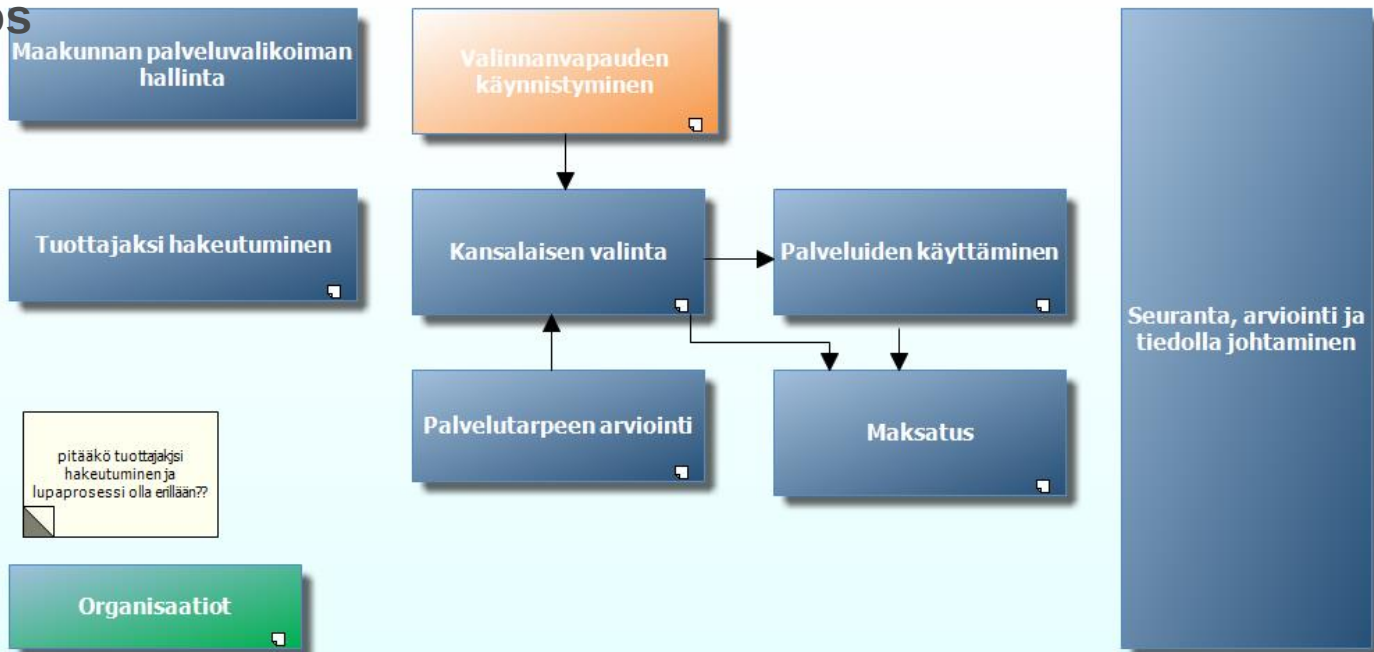

1. Kärkihankkeissa kehitetään uudenlaisia toimintamalleja, joilla yhteyksiä myös tiedonhallintaan ja ICT-ratkaisuihin
2. Kärkihankkeiden kehityskohteissa paljon yhteyksiä jo kehitettyihin tai kehitteillä oleviin tiedonhallinnan ratkaisuihin.
3. Toimintalähtöinen kokonaisarkkitehtuurin kuvaaminen on väline hahmottaa vakioidulla tavalla toiminnan ja ICT:n muodostamaa kokonaisuutta

Kokonaisarkkitehtuurikuvaus on toiminnan kehittäjien ja tietohallinnon yhteinen kokonaissuunnitelma!

Valinnanvapauden tietojärjestelmäarkkitehtuuri, luonnos

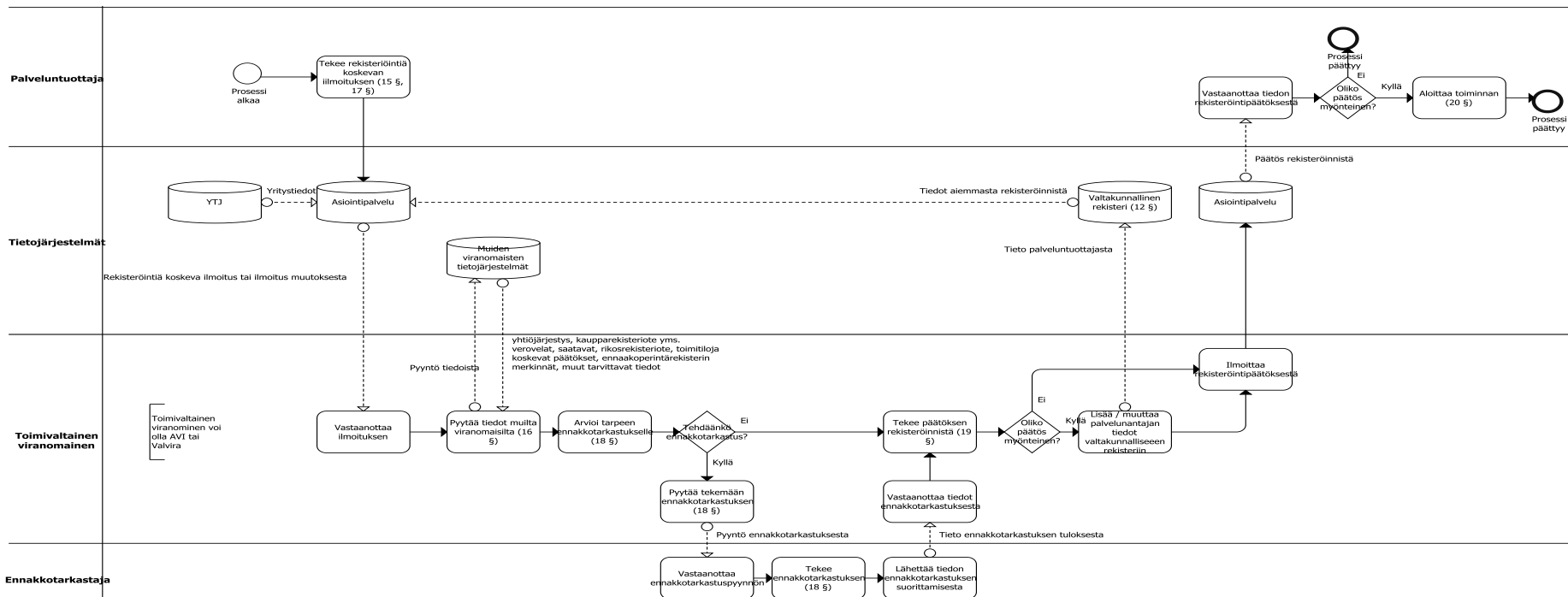
Business
Layer

Application
Layer

Yhden palveluntuottajan rekisteröinti tai muutos rekisteröintiin (luonnos, ei ajantasainen)

Sähköisten palveluiden kehittämisessä lähtökohtaisesti aina pohdittava

- 1) Mitä jo olemassa olevaa voitaisiin hyödyntää?
- 2) Mitä jo kehitteillä olevaa voitaisiin hyödyntää?
- 3) Mitä uusia asioita tarvittaisiin?

Asiakkaiden määrä
Sähköisen palvelun osuus

Informointi

Itsearviointi

Sähköinen
asiointipalvelu

Fyysinen
peruspalvelu

Fyysinen
erityispalvelu

Vaativat
erityispalvelut

Kustannus / asiakas

Yleiset
nettipalvelut

Tunnisteelliset
nettipalvelut

Sähköinen
yhteys
palvelutuottajaa

Sosiaalitoimisto

Perhetyö

Lastensuojelu

Nettisivut

Omakanta (PHR)

Kanta / Kansa

Mielenterveystalo

Palvelusetelijärjestelmä

Palveluhakemisto ja -vaaka

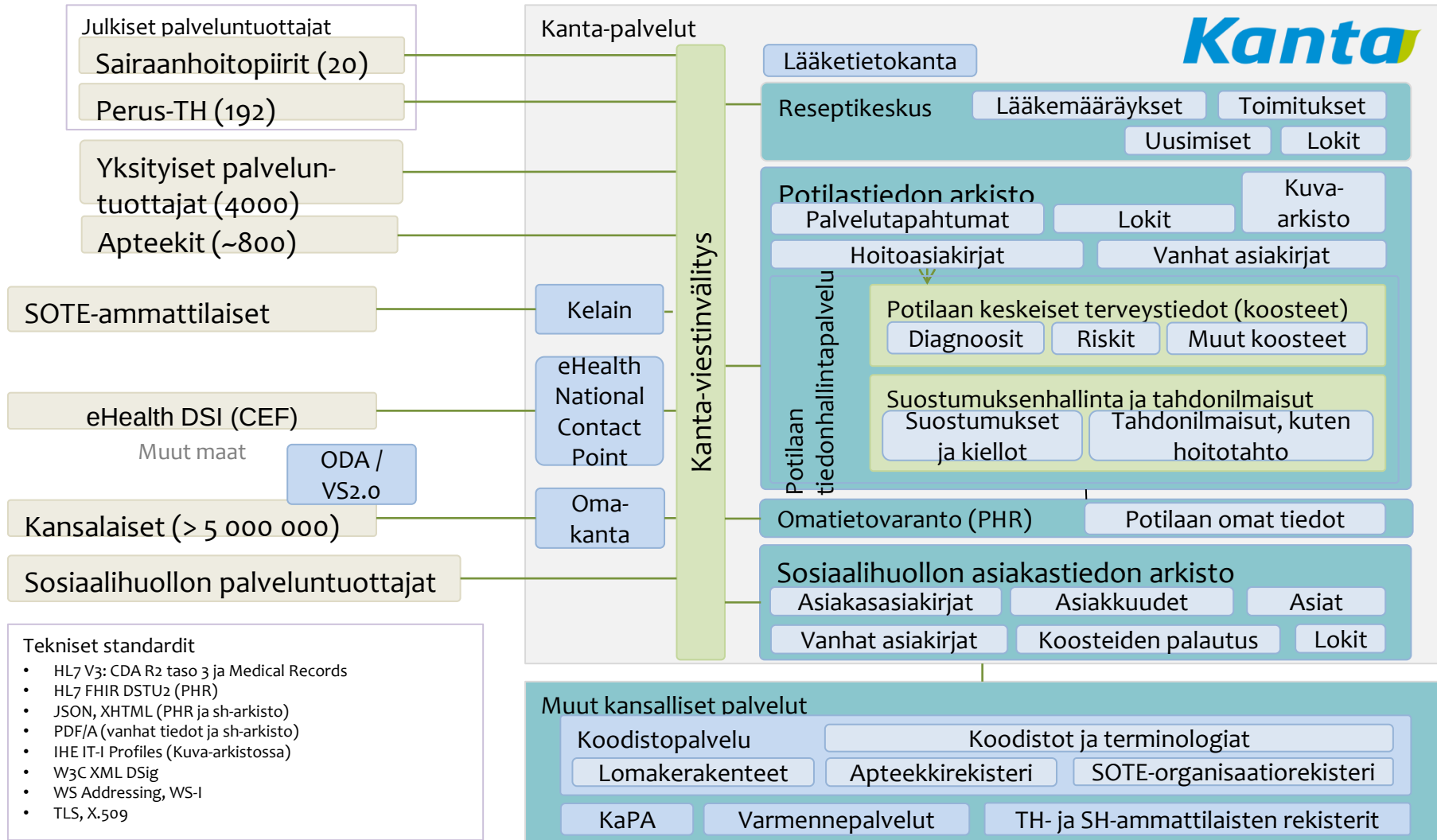
ODA

Virtuaalisairaala

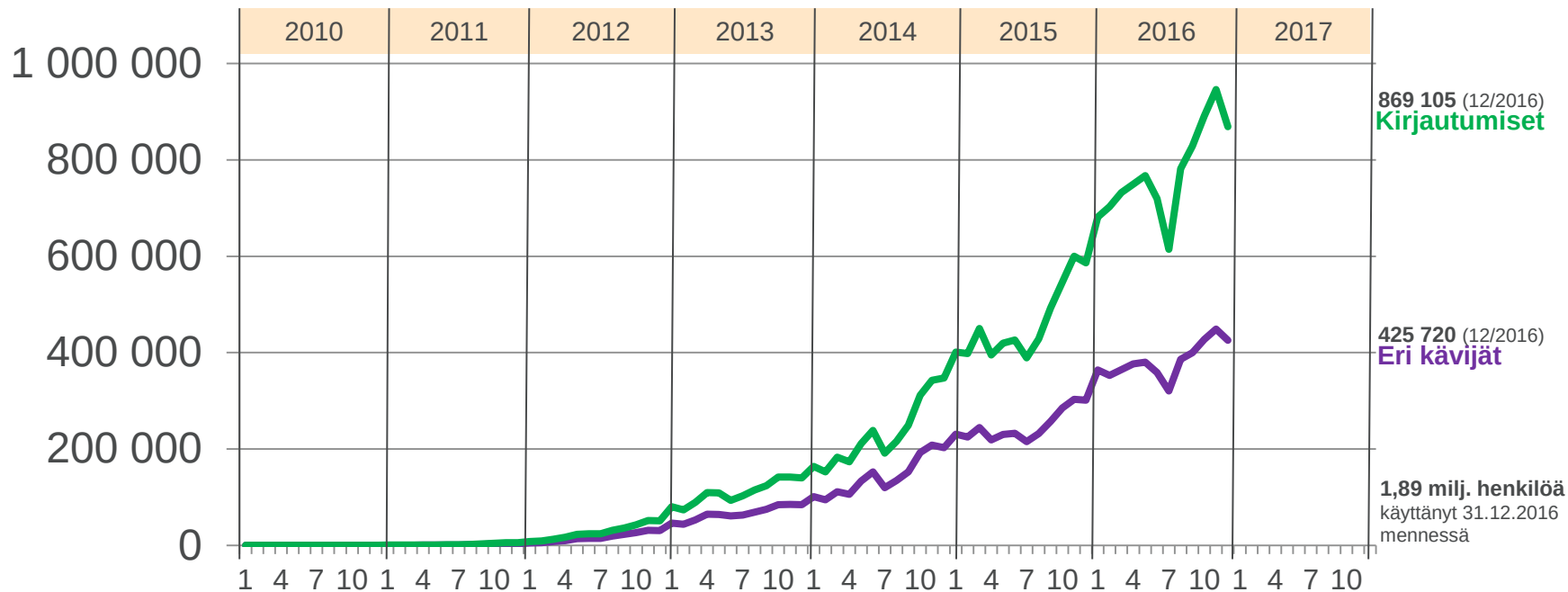
Terveyskirjasto

Omahoitopolut

Apotti / UNA

Omakanta-palveluun kirjautumiset ja eri kävijät kuukausittain 2010–2016

Potilastiedon arkistoon arkistoidut asiakirjat

599,2 (31.12.2016)

511,5 milj (30.09.2016)

436,7 milj (30.06.2016)

370,2 milj (31.03.2016)

301,2 milj (31.12.2015)

Palvelutapahtuma- (335 393 323) ja hoitoasiakirjat (kaikki versiot) yhteensä.

Arkistoidut tiedot sisältävät sekä palvelutapahtuma- että hoitoasiakirjoja.

Esimerkiksi ajanvarauksesta voi muodostua palvelutapahtuma, johon tulevan hoitokäynnin yhteydessä voidaan liittää hoitoasiakirjoja.

Potilastiedon arkistoon arkistoidut asiakirjat: eri henkilöiden lukumäärä

5,4 (31.12.2016)

5,4 milj (30.09.2016)

5,2 milj (30.06.2016)

4,9 milj (31.03.2016)

4,7 milj (31.12.2015)

Tilapäiset henkilötunnukset on poistettu tilastosta lokakuussa 2016. Esimerkiksi vastasyntyneellä on tilapäinen henkilötunnus, kunnes hän saa pysyvän henkilötunnuksen. Ilman poistoa kukin vastasyntynyt löytyisi tilastosta kaksi kertaa.

Arvostetuimmat suomalaiset verkkobrändit vuosina 2014–2016

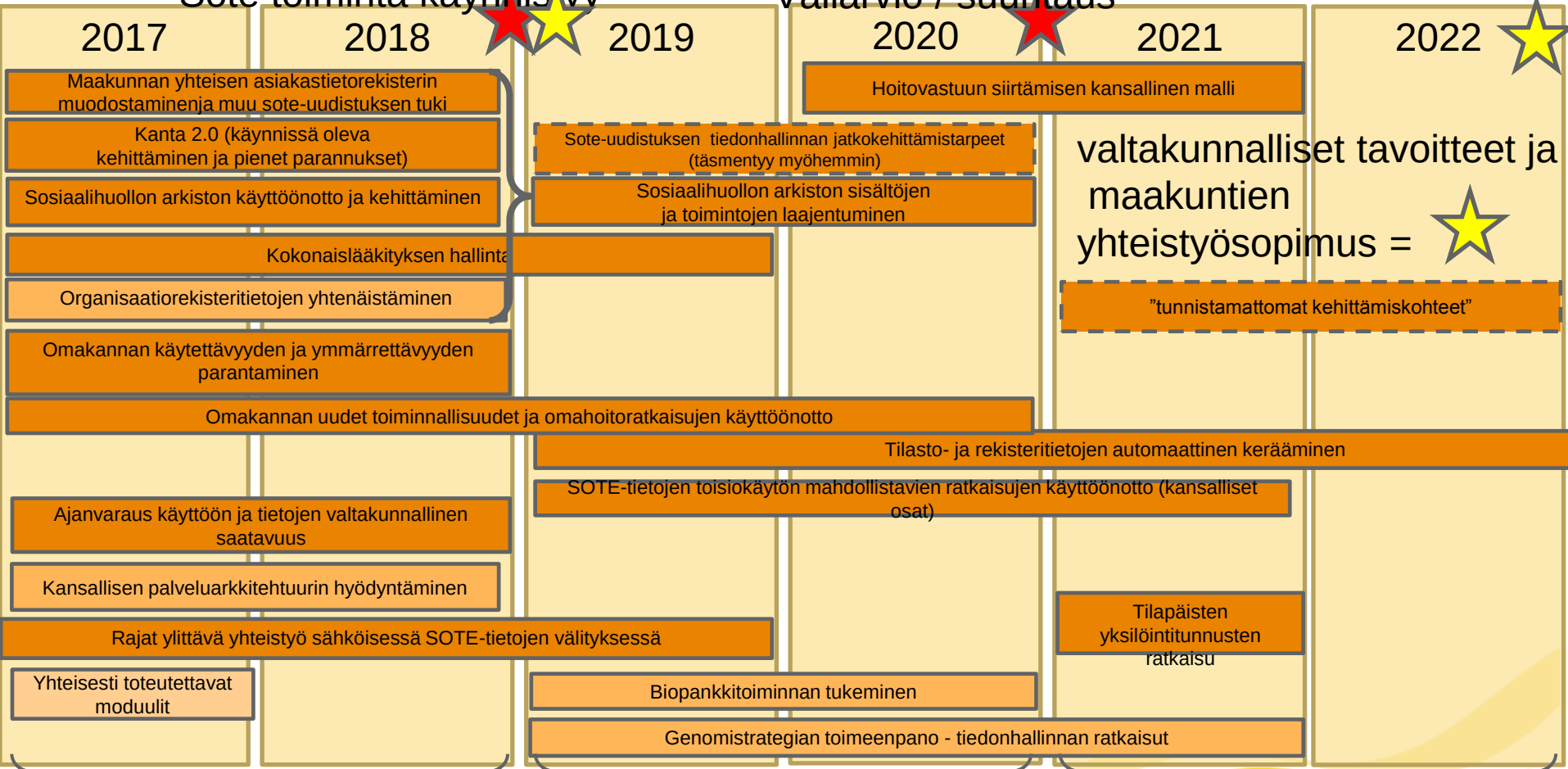
(Taloustutkimus Oy)

Verkkobrändien arvostus ja suosittelu -tutkimuksen mukaan
Top10:

2014	2015	2016
1. Yle Areena	Yle Areena	Yle Areena
2. Ilmatieteen laitos	Ilmatieteen laitos	Kanta.fi
3. HSL Reittiopas	Kanta.fi	Ilmatieteen laitos
4. HelMet	Yle	HelMet
5. Yle	HSL Reittiopas	Yle
6. Kanta.fi	HelMet	HSL Reittiopas
7. Vero.fi	Vero.fi	Vero.fi
8. Foreca	Poliisi.fi	Foreca
9. OP/OP-Pohjola	Foreca	Kela.fi
10. Poliisi.fi	OP/OP-Pohjola	OP/OP-Pohjola

Sote toiminta käynnissä

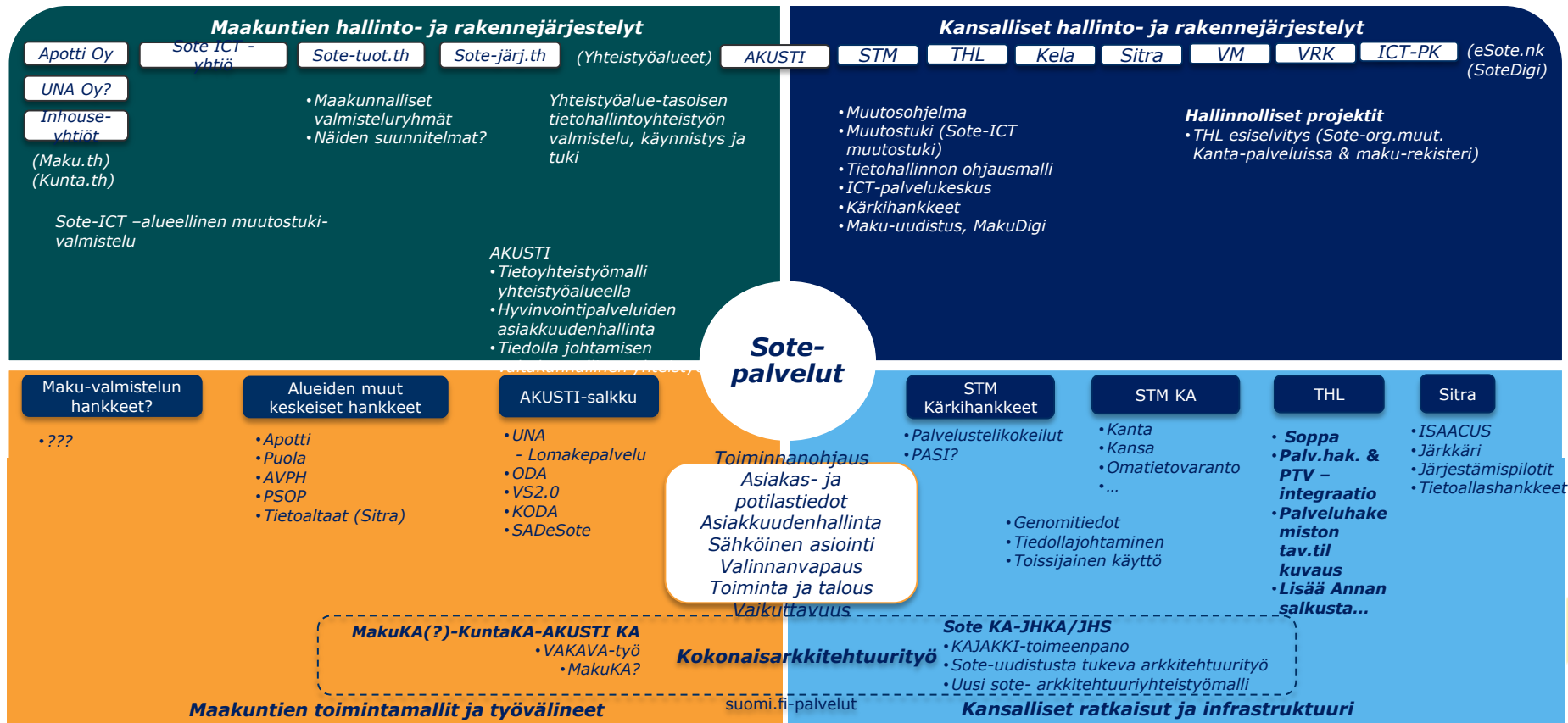
Väliarvio / suuntaus

Täsmennetyt kehittämissuunnitelmat
 2017-2018
 2019-2020
 2021-2022

liittyy Kantaan, mutta tekemisen päävastuu muualla

"Sote-kehityssalkkunäkymä" -proto

Valtionavustuspäätöksen kirjaukset

1. Hankkeessa on laadittava selkeä kuvaus kokeilussa toteutettavasta toimintamallista ja sitä tukevista digitaalisista ratkaisuksista (kokonaisarkkitehtuurin kuvaus)
 - Kuvauksessa on esitettävä näkemys kansallisesti ja alueellisesti yhteisistä digitaalisista ratkaisuksista sekä käsiteltävä kansallisten ja alueellisten ratkaisujen hyödyntäminen ja yhteydet niihin hankkeen toteutuksessa.
 - Hankkeen sisällöstä ja rajoituksista riippuen työssä tulee huomioida mm. kansallinen sote- kokonaisarkkitehtuuri ja sen kehityspolku, UNA -hankkeessa toteutettu sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäkokonaisuuden vaatimusmäärittely, Kanta-palvelut ja kehitteillä oleva kansallinen omien hyvinvointitietojen tietovarasto, kansallinen sote -palveluhakemisto ja valtiovarainministeriön palvelutietovaranto, ODA -hankkeessa rakennettava itse- ja omahoitoa tukeva kansallinen, sähköinen palvelukokonaisuus sekä Kansallisen palveluarkkitehtuurin (Kapan) yhteiset palvelut ja palveluväylä.
2. Kokonaisarkkitehtuuri ja sähköisten palveluiden kehittäminen tulee hankkeen alussa ja hankkeen edetessä koordinoita UNA- ja Apotti -hankkeiden kanssa. Koordinaatiolla
 - varmistetaan yhteinen näkemys kansallisesti ja alueellisesti yhteisistä ratkaisuksista
 - sovitaan valtioavustusta saavien hankkeiden keskinäisestä yhteistyöstä ja tiedonvaihdesta kokonaisarkkitehtuurin ja sähköisten palveluiden kehittämisen osalta, sekä
 - tunnistetaan hankkeista esille nouseva tarve kansallisten ratkaisujen arkkitehtuurin käsittelemiseen.

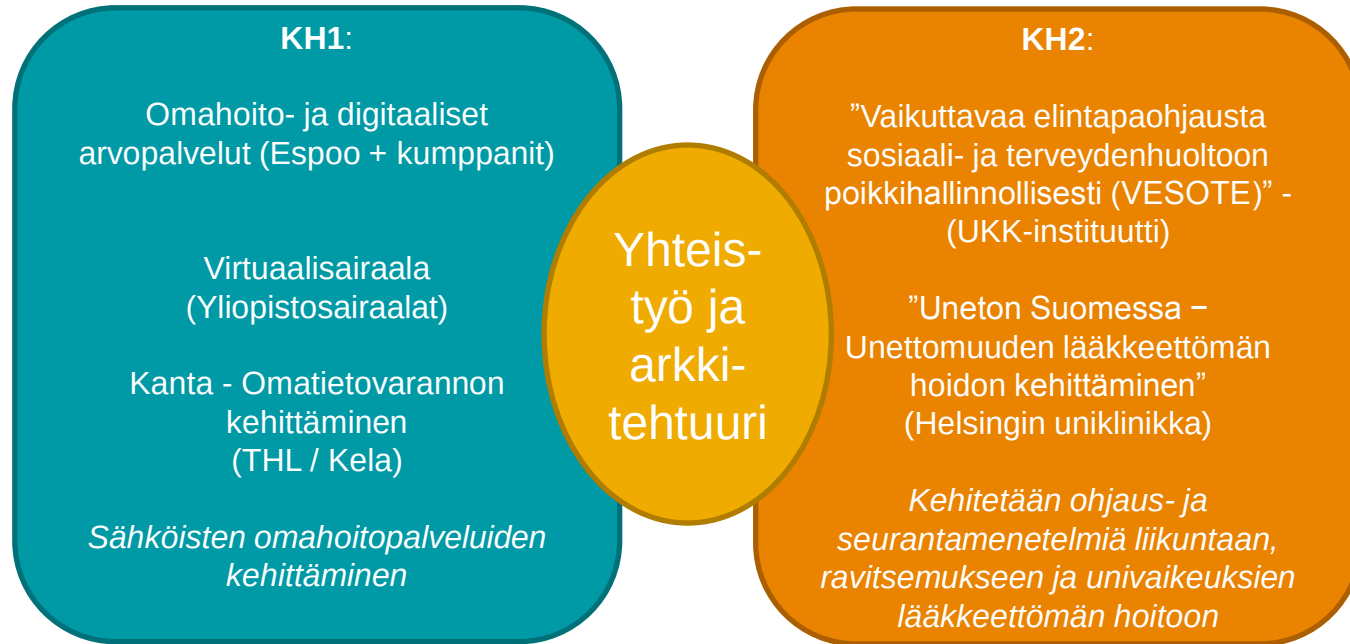
Mitä kokonaisarkkitehtuurin kuvaaminen käytännössä tarkoittaa?

- Tiivis kuvaus siitä, että miten sähköiset palvelut kytkeytyvät hankkeeseen
 - Käytännöllinen noin viiden sivun kuvaus riittää.
 - Ei odoteta laajaa arkkitehtuurimenetelmän osaamista ja soveltamista
 - Tekstiä + niin halutessa muutama kuva
- Olennaista kuvata selvästi yhteys alueellisiin ja kansallisiin tai muihin (?) toteutuksiin
 - Esim. asiakas- ja potilastietojärjestelmät ja Kanta
 - ODA ja Virtuaalisairaala
 - Kansallinen palveluarkkitehtuuri
- Kärkihankkeiden välillä tarve erilainen
 - Osassa ei juurikaan sähköisten palveluiden kehittämistä. Riittää hyvin tiivis kuvaus.
 - Osassa hankkeita painopiste sähköisissä palveluissa. Tällöin tarve kuvata asia syvemmin.

Mitä odotetaan yhteistyöltä Apotti / UNA:n kanssa?

- Apotti ja UNA ovat hankkeita, jossa kehitetään tulevaisuuden asiakas- ja potilastietojärjestelmiä sekä sähköisiä palveluita
- Olennaista tunnistaa kärkihankkeen kehittämisen yhteys Apotti ja UNA -hankkeessa tehtävään kehittämiseen
 - Yhteydenotto oman alueen Apotti / UNA -kehittäjiin
 - Sopiminen työnjaosta kärkihankkeen sekä Apotti / UNA:n kanssa
- Keskeistä välttää päällekkäistä ja koordinoimatonta tekemistä

Esimerkki yhteistyöstä: Kärkihankkeen toimintamallien kehittäminen osaksi ODA:a, Virtuaalisairaala ja Omatietovarantoa

Tuki sähköisten palveluiden kehittämiselle

- Jokaisella kärkihankekokonaisuudella digikummi STM:stä
 - KH1 PASI: Jari Porrasmaa & Teemupekka Virtanen
 - KH2 HYTE: Jukka Lähesmaa & Teemupekka Virtanen
 - KH3 LAPE: Mikko Huovila
 - KH4 I&O: Jukka Lähesmaa
 - KH5 OTE: Jukka Lähesmaa
- Lisäksi KH 3LAPE ja KH4 I&O
 - Tulossa erilliset kärkihankekohtaiset arkkitehtuurikuvaukset
 - Alustavasti suunniteltu pidettäväksi sähköisten palveluiden työpajat valtionavustushankkeiden saajille

Kokonaisarkkitehtuuri

- Yhtenäinen arkkitehtuuri - yhteiset arkkitehtuuriperiaatteet
- Yhteiset tietovarannot - tieto talletetaan vain kerran
- Prosessien sujuvuus - kansalainen, ammattihenkilö/viranomainen, yksityinen ja julkinen organisaatio, järjestöt, kolmas sektori...
- Lähtötilanne ja olemassa olevat palvelut, tietojärjestelmät ja tietovarannot
- Integraation aikataulu ja vaiheittainen eteneminen
- Yhteensovittaminen toimintaympäristön muutokseen
- **Yhteistyötä ja etenemisen askelista sopimista tarvitaan entistä enemmän!**

Kiitos!

stm.fi @STM_Uutiset

